



ΨΗΦΙΑΚΗ ΒΟΛΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Ιστορία Α' Γυμνασίου: Κυκλαδικός πολιτισμός
Μινωικός πολιτισμός
Μυκηναϊκός πολιτισμός

Μαρία Σταμάτογλου, ΠΕ02, 2^ο Γ/σιο Καλλιθέας

Σενάριο συνδυασμένης ψηφιακής διδασκαλίας, σύγχρονης και ασύγχρονης, στο μάθημα της αρχαίας ιστορίας Α' Γυμνασίου

- ❖ ως παρουσίαση (ή επανάληψη) των τριών ελλαδικών πολιτισμών της εποχής του χαλκού
- ❖ ως επέκταση στο μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας
- ❖ ως διαθεματική σύνδεση με άλλα μαθήματα (Οδύσσεια, γλώσσα – δημιουργική γραφή)
- ❖ διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες (Κυκλαδικός 1, Μινωικός 2, Μυκηναϊκός 2)

Ψηφιακά εργαλεία

- ❖ **Webex:** σύγχρονη διδασκαλία
- ❖ **E-class:** ανάθεση εργασιών, χρήση ιστολογίου
- ❖ **You-tube:** αξιοποίηση εκπαιδευτικών βίντεο
- ❖ **MP3StudioYoutubeDownloader/YoutubeVideoDownloader:** λήψη των εκπαιδευτικών βίντεο στον η/υ μας, ώστε να μην απαιτείται η χρήση δεδομένων από τους μαθητές
- ❖ **Ιστοσελίδες μουσείων:** προβολή εκθεμάτων και ως ανάθεση εργασιών
- ❖ **Ψηφιακό σχολείο:** αξιοποίηση των υπερδεσμών του διαδραστικού βιβλίου

ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- ❖ **Αφόρμηση:** «Ένα ποίημα βίντεο» <https://www.youtube.com/watch?v=erl8R-LfHIg>
Βίντεο παραγωγής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης για τη γένεση του πρώτου μεγάλου πολιτισμού στον ελλαδικό χώρο και την τέχνη των ειδωλίων
- ❖ **Παρουσίαση** της σχετικής ενότητας του βιβλίου μέσω webex
- ❖ «Κυκλαδική κοινωνία 5000 χρόνια πριν» https://www.youtube.com/watch?v=f_66hPMuACk
Βίντεο παραγωγής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης για την προβολή της κυκλαδικής κοινωνίας μέσα από τα εκθέματα του μουσείου
- ❖ **Εμπέδωση:** παρουσίαση των χαρακτηριστικών των κυκλαδικών ειδωλίων και περιδιάβαση στις προθήκες του μουσείου <https://cycladic.gr/page/kikladiki-techni>

❖ **Ανάθεση εργασιών:**

1. Μελετήστε τη συλλογή κυκλαδικών αρχαιοτήτων του **Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου**

https://www.namuseum.gr/permanent_exhibition/kykladikes-archaiotites/

εικ. 1: 4 ειδώλια παραταγμένα καθ' ύψος: χωρίστε τα σε δυο κατηγορίες

εικ. 2 (βελάνκι δεξιά):

Ποια πιστεύετε είναι η κεντρική μορφή της βιτρίνας και γιατί;

2. Μπείτε στην **η- τάξη στο ιστολόγιο** του μαθήματος και γράψτε λέξεις και φράσεις που πιστεύετε ότι αποδίδουν χαρακτηριστικά του κυκλαδικού πολιτισμού, π.χ. χέρια διπλωμένα

3. Μπείτε στην **η- τάξη στα έγγραφα** του μαθήματος ή απευθείας στο μάθημα «Εποχή του χαλκού» και επεξεργαστείτε α) τα κυκλαδικά ειδώλια και β) τα κυκλαδικά ειδώλια και σύγχρονη τέχνη.

- ❖ Γράψτε κάτω από κάθε εικόνα ειδωλίου τον τύπο που ταιριάζει στο καθένα: κανονικό, βιολόσχημο, πτυόσχημο, λυρόσχημο, βοτσαλόσχημο, αντρικό, με διπλωμένους βραχίονες, γωνιώδους τύπου, σανιδόμορφο, σταυρόσχημο, καθιστής μορφής, με ωσειδές κεφάλι (σχήματος αυγού)



- ❖ Παρατηρήστε τις παρακάτω **εικόνες σύγχρονων έργων τέχνης** και εντοπίστε το ειδώλιο ή τα ειδώλια που πιστεύετε ότι μπορεί να ενέπνευσαν κάθε καλλιτέχνη.
Ποια χαρακτηριστικά της κυκλαδικής τέχνης πιστεύετε ότι κράτησαν οι καλλιτέχνες αυτοί;



N. Εγγονόπουλος



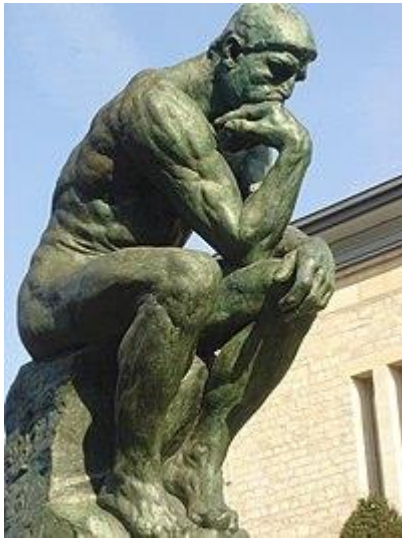
Brancusi



Modigliani



Modigliani



Rodin



H. Moore



H. Moore



Πικάσο

Πιθανές πηγές έμπνευσης



❖ **Ανάθεση εργασιών:**

4. Εργασία δημιουργικής γραφής:

Μπείτε στην **η- τάξη** στο μάθημα «Εποχή του χαλκού» και επεξεργαστείτε την **εργασία** για τους «Μικρούς πυγμάχους»:

Περιγράψτε τους «**Μικρούς Πυγμάχους**» που διακοσμούσαν κάποιο δωμάτιο στο Ακρωτήριο της Θήρας. Τι σας κάνει εντύπωση στην εμφάνισή τους; Φανταστείτε ποιος έμενε στο δωμάτιο αυτό και τι σκέψεις έκανε βλέποντάς τους.

<https://www.namuseum.gr/collection/syllogi-archaiotiton-thiras/>



Εργασία προαιρετική

Δείτε τις παρακάτω εκπαιδευτικές ταινίες και απαντήστε στην παρακάτω ερώτηση:

Οι σύγχρονοι επιστήμονες τείνουν να καταλήξουν στην άποψη πως ο μύθος της χαμένης Ατλαντίδας του Πλάτωνα δημιουργήθηκε από τον απόηχο της καταστροφής της Σαντορίνης το 1650 π.Χ.

Με βάση την ταινία που παρακολούθησατε, πιστεύετε ότι θα μπορούσε η αρχαία Θήρα να είναι η χαμένη Ατλαντίδα; ATLANTIS, END OF A WORLD, BBC

<https://www.youtube.com/watch?v=rV9BVTi8t9U> (web exclusive trailer)

ΜΙΝΩΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- ❖ **Αφόρμηση:** <https://www.youtube.com/watch?v=1MPvlZD1GIQ>
ΚΝΩΣΟΣ ΚΝOSSOS 5 Μυθολογία Ιστορία (έως το 04:36): μυθολογία (Μίνως-Πασιφάη- Μινώταυρος)
- ❖ **Παρουσίαση** της σχετικής ενότητας του βιβλίου μέσω webex
- ❖ Το μινωικό ανάκτορο: <https://www.youtube.com/watch?v=8NLIItgg7IU>
(το ανάκτορο της Κνωσού, τρισδιάστατη αναπαράσταση)
- ❖ Ο δίσκος της Φαιστού – γραφή: https://www.youtube.com/watch?v=MYerL_HQrMU
- ❖ **Εμπέδωση** (μετά το βίντεο): Γιατί ο δίσκος της Φαιστού θεωρείται το παλιότερο δείγμα τυπογραφίας; Ποιες εικασίες έχουν διατυπωθεί σχετικά με το περιεχόμενό της;
- ❖ **Ανάθεση εργασιών:** Διαβάστε το κείμενο για τα πνευματικά επιτεύγματα της Μινωικής Κρήτης από το ΙΜΕ και απαντήστε στην ερώτηση: Ποια τα επιτεύγματα των Μινωιτών στον πνευματικό (επιστήμες) και τεχνολογικό τομέα; <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/achievements/index.html>
(εργασία στο μάθημα Εποχή του χαλκού στην η-τάξη <https://eclass.sch.gr>)

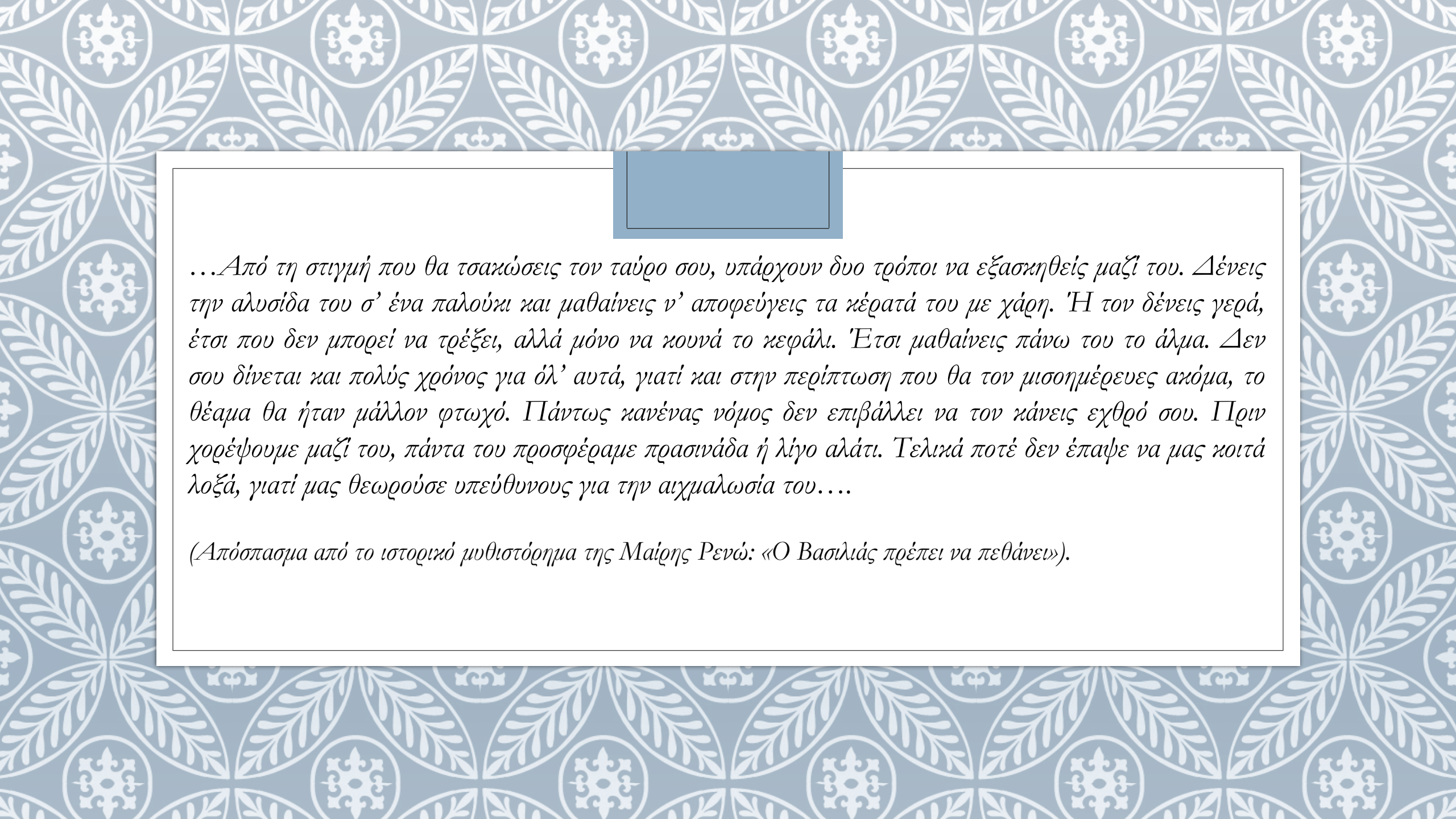


ΜΙΝΩΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ - ΤΕΧΝΗ

- ❖ **Αφόρμηση:** «Η θρησκεία στη μινωική Κρήτη» <https://www.youtube.com/watch?v=b3WLglnrytI>
- ❖ **Παρουσίαση** της σχετικής ενότητας του βιβλίου μέσω webex
- ❖ **Εμπέδωση - Επέκταση:** <https://www.logiosermis.net/2013/12/1600.html#.X058K3kzbIV>

...Άπλωσα τα χέρια με τις παλάμες προς τα κάτω, λίγο πάνω από το έδαφος. «Πατέρα Ποσειδώνα, πατέρα του αλόγου, άρχοντα των τούρων, είμαι στα χέρια σου και θα υπακούσω το κάλεσμά σου. Το συμφωνήσαμε. Όμως δώσε μου πρώτα ένα πράγμα. Κάνε με ταυροκαθάπτη!»





...Από τη στιγμή που θα τσακώσεις τον ταύρο σου, υπάρχουν δυο τρόποι να εξασκηθείς μαζί του. Δένεις την αλυσίδα του σ' ένα παλούκι και μαθαίνεις ν' αποφεύγεις τα κέρατά του με χάρη. Ή τον δένεις γερά, έτσι που δεν μπορεί να τρέξει, αλλά μόνο να κουνά το κεφάλι. Έτσι μαθαίνεις πάνω του το άλμα. Δεν σου δίνεται και πολύς χρόνος για όλ' αυτά, γιατί και στην περίπτωση που θα τον μισοημέρευες ακόμα, το θέαμα θα ήταν μάλλον φτωχό. Πάντως κανένας νόμος δεν επιβάλλει να τον κάνεις εχθρό σου. Πριν χορέψουμε μαζί του, πάντα του προσφέραμε πρασινάδα ή λίγο αλάτι. Τελικά ποτέ δεν έπαψε να μας κοιτά λοξά, γιατί μας θεωρούσε υπεύθυνους για την αιχμαλωσία του....

(Απόσπασμα από το ιστορικό μυθιστόρημα της Μαίρης Ρενώ: «Ο Βασιλιάς πρέπει να πεθάνει»).

❖ **Ανάθεση εργασιών:** (εργασία στην e-class)

1. Μελετήστε τη συλλογή μινωικών αρχαιοτήτων του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

<http://odysseus.culture.gr>

Πού βρίσκεται ζωγραφισμένο το ερωτευμένο ζευγάρι των εκθεμάτων;

Πώς λέγεται το μινωικό παιχνίδι που βρίσκεται στα εκθέματα;

Βρείτε το «Σφραγιστικό δακτυλίδι των Ισοπάτων»: Τι παράσταση έχει;

Βρείτε τα ειδώλια και καταγράψτε τις ονομασίες τους.

Βρείτε τον «Πρίγιπα» του μουσείου. Τι έργο τέχνης είναι; Πού πιστεύετε ότι θα βρισκόταν; Γιατί λέγεται έτσι;

2. Εργασία δημιουργικής γραφής: (επιλογή της μίας)

α. Στην ίδια ιστοσελίδα βρείτε την «**Παριζιάνα**» του μουσείου. Τι έργο τέχνης είναι; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της που έκαναν τον Άρθουρ Έβανς να την ονομάσει έτσι; Εντοπίστε την στην παρακάτω εικόνα και προσπαθήστε να μαντέψετε την ιδιότητά της. Φανταστείτε πώς ήταν ο χαρακτήρας της και ο τρόπος που την αντιμετώπιζε η τοπική κοινωνία.



«Τοιχογραφία του Δίφρου» ή «Της Μετάδοσης των σπονδών»

❖ **Εργασία δημιουργικής γραφής.**

β. Φανταστείτε ότι είστε (γυναίκα) θεατής τελετής ταυροιαθαψίων στο ανάκτορο της Κνωσού. Διηγηθείτε σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο την εμπειρία που ζήσατε σε μια συνομήλικη φίλη σας την επόμενη μέρα. Περιγράψτε τα αγαπημένα σας άλματα, τα συναισθήματα που νιώσατε, τις σκέψεις και τα όνειρα που πιθανόν σας γεννήθηκαν.



ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Ο ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

- ❖ **Αφόρμηση:** <https://www.youtube.com/watch?v=q1sSkUyEcrM> «Μυκηναϊκός πολιτισμός, ο πολιτισμός των ηρώων». Το βίντεο αποτελεί επεξεργασμένη εκδοχή εκπομπής του History Channel για τους πολιτισμούς της Εγγύς Ανατολής.
- ❖ **Παρουσίαση** της σχετικής ενότητας του βιβλίου μέσω webex
- ❖ Εκπαιδευτική κοινωνία και διοίκηση: <http://photodentro.edu.gr/v/item/video/8522/517>
- ❖ **Εμπέδωση:** Ποιος ο ρόλος του άνανκα; Ποια η στρατιωτική οργάνωση του μυκηναϊκού κόσμου; Τι γνωρίζουμε για τον σπλισμό τους; Τι γνωρίζουμε για τη θέση της γυναίκας;

❖ **Ανάθεση εργασιών (στην e-class):** Γράψτε στη Γραμμική Β τις λέξεις Μαρία, νερό, βάζο, κουπί, κανόνι, παρέα

Συλλαβογράμματα

A	𐀀	E	𐀁	I	𐀂	O	𐀃	U	𐀄
DA	𐀅	DE	𐀆	DI	𐀇	DO	𐀈	DU	𐀉
JA	𐀊	JE	𐀋	KI	𐀌	JO	𐀍	KU	𐀎
KA	𐀏	KE	𐀐	MI	𐀑	KO	𐀒	MU	𐀓
MA	𐀔	ME	𐀕	NI	𐀖	MO	𐀗	NU	𐀘
NA	𐀙	NE	𐀚	PI	𐀛	NO	𐀜	PU	𐀝
PA	𐀞	PE	𐀟	OI	𐀠	PO	𐀡	RU	𐀢
QA	𐀣	QE	𐀤	RI	𐀥	RO	𐀦	RU	𐀧
RA	𐀨	RE	𐀩	SI	𐀪	SO	𐀫	SU	𐀬
SA	𐀭	SE	𐀮	TI	𐀯	TO	𐀰	TU	𐀱
TA	𐀲	TE	𐀳	WI	𐀴	WO	𐀵		
WA	𐀶	WE	𐀷	ZO	𐀸				
ZA	𐀹	ZE	𐀺						

❖ Οδηγίες χρήσης Γραμμικής Β

Η Γραμμική Β' είναι συλλαβική γραφή, δηλαδή το κάθε «γράμμα» της ισοδυναμεί με μία συλλαβή. Δεν υπάρχουν συλλαβογράμματα για τα η, υ, ει, οι, αι, ω, ούτε τελικό σίγμα.

Δεν υπάρχουν συλλαβογράμματα με τα σύμφωνα λ, χ, φ, θ, δ. Αντικαταστήστε τα ως εξής:

Συλλαβογράμματα με λ → συλλαβογράμματα με ρ

Συλλαβογράμματα με χ → συλλαβογράμματα με κ

Συλλαβογράμματα με φ → συλλαβογράμματα με π

Συλλαβογράμματα με θ → συλλαβογράμματα με τ

Συλλαβογράμματα με δ → συλλαβογράμματα με ντ

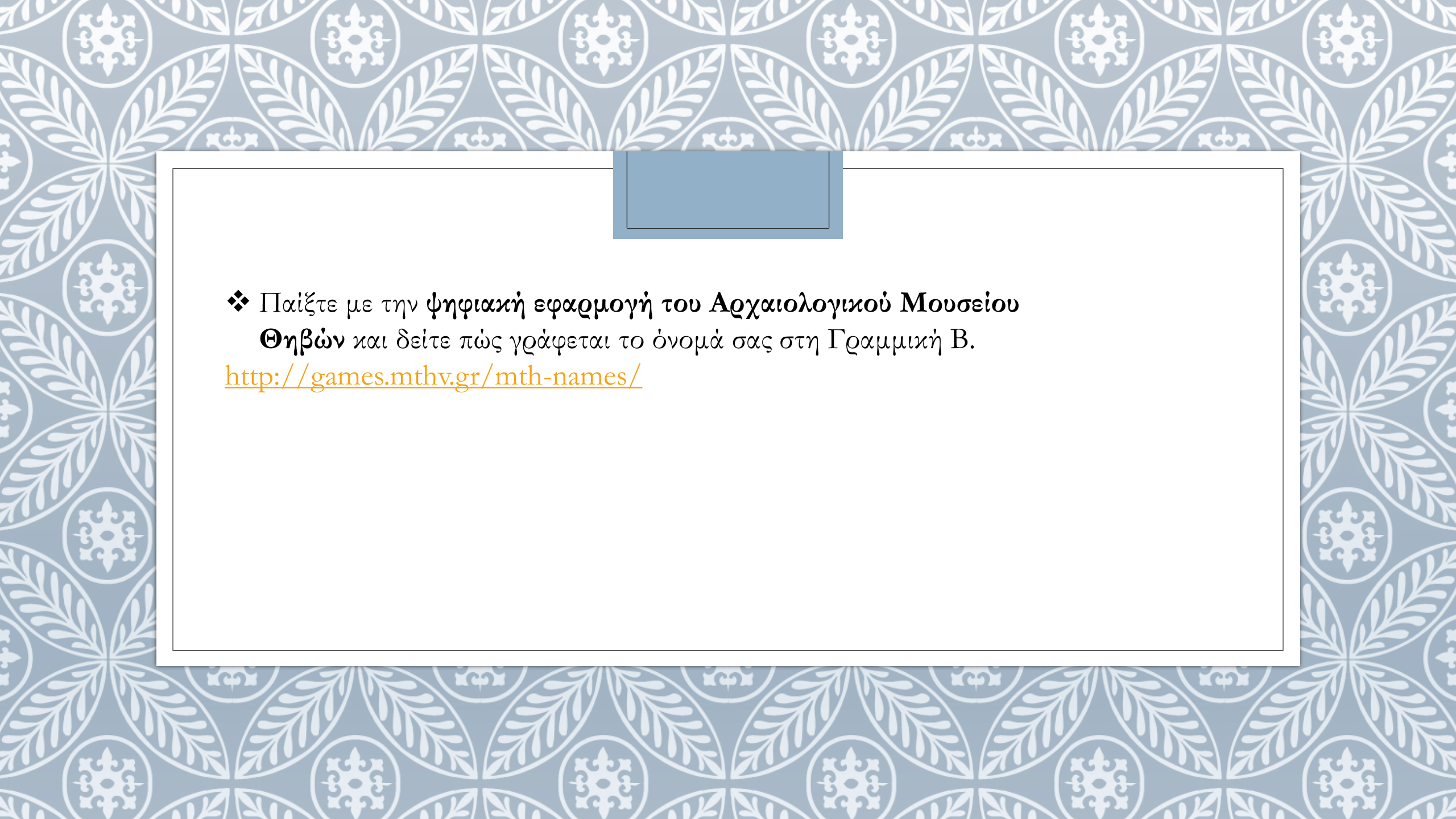
Για να γράψετε συλλαβές με δύο ή τρία σύμφωνα και ένα φωνήεν, όπως π.χ. στη λέξη άνθρωπος, θα πρέπει να αναλύσετε τη συλλαβή αυτή σε επιμέρους συλλαβές, προσθέτοντας ανάμεσα στα σύμφωνα το φωνήεν της αρχικής συλλαβής. π.χ. **Άνθρωπος = Α ΝΟ ΤΟ ΡΟ ΠΟ**

Για να γράψετε συλλαβές με τα διπλά σύμφωνα ψ και ξ θα χρησιμοποιήσετε συλλαβές με πσ και κσ και θα τις αναλύσετε όπως εξηγήσαμε παραπάνω. Π.χ. **Ξέρω = ΚΕ ΣΕ ΡΟ**

Ιδεογράμματα

 άνδρος	 γυναίκα	 κράρι	 προβατίνα	 ταύρος/βόδι	 αγελάδα
 μαθήι	 πινόρι	 ύφασμα	 δέρμα βοοειδούς	 προβιά	 σιτάρι
 κριθάρι	 ελιές	 πάδι	 σύκα	 κρασί	
 τρίποδος	 πρόκους	 αμφορέας	 φιάλη	 ψευδόσταμος	
 είφος/βόλχη	 θώρακος	 άρμα	 άθλογο		
 χρυσός	 μπαούτζος	 τάλαντο χαλκού	 υποπόδιο		

Φτιάξτε τα δικά σας ιδεογράμματα για τις παρακάτω λέξεις:
 ΗΥ, ψυγείο, τραπέζι, αυτοκίνητο, πουκάμισο, τετράδιο



❖ Παιξτε με την ψηφιακή εφαρμογή του Αρχαιολογικού Μουσείου
Θηβών και δείτε πώς γράφεται το όνομά σας στη Γραμμική Β.

<http://games.mthv.gr/mth-names/>

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

- ❖ **Αφόρμηση:** συλλογή μυκηναϊκών αρχαιοτήτων του ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ <https://www.namuseum.gr/collection/syllogi-mykinaikon-archaiotiton/>
- ❖ **Παρουσίαση** της σχετικής ενότητας του βιβλίου μέσω webex
- ❖ Μυκηναϊκό ανάκτορο: <https://www.youtube.com/watch?v=8NLIItgg7IU> ,3D αναπαράσταση
- ❖ **Εμπέδωση:** Οι Μυκήνες σήμερα: <https://www.youtube.com/watch?v=9tyh569zqzg>
https://www.youtube.com/watch?v=xx_66wuam1o (λήψη από drone)

❖ Ανάθεση εργασιών (στην e-class): 1. «Η Μυκηναία»



α. Βρείτε στη συλλογή του μουσείου την τοιχογραφία της «Μυκηναίας»

(<https://www.namuseum.gr/collection/syllogi-mykinaikon-archaiotiton/>),

παρατηρήστε και αιτιολογήστε την έκφρασή της.

Ποια η ιδιότητα της «Μυκηναίας»;

Θα σας βοηθήσουν τα παρακάτω κείμενα:

Α. **«Αρχοντική, ώριμη δέσποινα – όχι επειδή «γεννήθηκε» πριν από 34 αιώνες, αλλά επειδή έχει διπλοσάγονο και μεστό στήθος – φορά φούστα με βολάν, διαφανές πουκάμισο και πλούσια κοσμήματα.** Εκείνο όμως που την κάνει να ξεχωρίζει είναι **το μειδίαμα** που χαράσσεται στα χείλη της. Είναι η περιφημη «Μυκηναία» – μία από τις πιο διάσημες τοιχογραφίες που βρέθηκαν στις πολύχρυσες Μυκήνες –και η οποία αποκαλύπτει πως το μειδίαμα δεν εμφανίστηκε στις κόρες και τους κούρους του 6ου αι. π.Χ., αλλά ότι οι καλλιτέχνες του μινωικού και του μυκηναϊκού κόσμου εξέφραζαν αισθήματα και αισθήσεις στα έργα τους ήδη από τη 2η χιλιετία π.Χ.

«Στην εράσμια (=αξιαγάπητος) σύσπαση των χειλιών της “Μυκηναίας” αποτυπώνεται η σαφής πρόθεση του ζωγράφου να αποδώσει μειδιάμα. Η διαχωριστική γραμμή των χειλιών της, καμπυλούμενη, τραβιέται ελαφρώς προς τα επάνω, σε αντίθεση με την εντελώς οριζόντια απόδοσή της που είναι και η πλέον συνήθης»...

Ενδιαφέρον όμως είναι πως η «Μυκηναία» δεν χαμογελά χωρίς λόγο. **Η αιτία της ευφρόσυνης διάθεσής της βρίσκεται στα δύο πολύτιμα περιδέραια, στα οποία κρατά με το δεξί της χέρι και πάνω τους έχει καρφώσει το βλέμμα της.** «Το χαμόγελο είναι συνειδητό. Ο καλλιτέχνης έχει ζωγραφίσει έναν ελλειπτικό κύκλο στην εσωτερική απόληξη των χειλιών της, για να αποδώσει το λακκιάκι που κάνει το πρόσωπο όταν χαμογελάμε»...

<https://www.archaiologia.gr/blog/2011/01/25/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CE%BC%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

B...Με βάση το δεδομένο θραυσμάτων που βρέθηκαν στον ίδιο χώρο, η μορφή που απεικονίζεται στην “Μυκηναία” πρέπει να είναι καθισμένη, αναφέρεται πιθανότατα σε κάποια θεότητα. Η πολυτέλεια της ένδυσης, και η απόδοση σοβαρότητας και μεγαλοπρέπειας στη μορφή, ενισχύουν αυτή την άποψη. Προς την Μυκηναία-θεότητα λοιπόν πρέπει να φανταστούμε ότι κατευθυνόταν πομπή από ένα αριθμό γυναικών. Η θεότητα έχει μόλις δεχτεί τα κοσμήματα που της προφέρθηκαν ίσως μέσα σε πυξίδα ή άλλο σκεύος, ή ακόμα χέρι με χέρι. ...Προς την ενίσχυση της υπόθεσης ότι έχουμε πρόσοφα είναι η στάση της θεάς που θυμίζει αντίστοιχη στάση από την παράσταση στο χρυσό δαχτυλίδι των Μυκηνών. Το βλέμμα σε συνδυασμό με το χαμόγελο του προσώπου φανερώνουν την ικανοποίηση της εικονιζόμενης, στη θεά του κοσμήματος που κρατά. Η εγκαρδιότητα του χαμόγελου υπογραμμίζεται εκτός από τη λοξή γραμμή των χειλιών, και με το στένεμα του ματιού, με την οριζόντια κάτω γραμμή. <https://docplayer.gr/1400572-I-mykinaiki-toihografia-meleti-periptosis-h-mykinaia-syghrones-ypologistikes-methodoi-epexergasias-kai-apokatastasis-proistorikis-toihografias.html>



❖ β. **Εργασία δημιουργικής γραφής:** «Η Μυκηναία» ζωντανεύει.

π.χ. Γράψτε μια σελίδα από το προσωπικό ημερολόγιο της «Μυκηναίας».

2. Σύνδεση με την Οδύσσεια.

α (116-161)

- Εντοπίστε τα μέρη του μυκηναϊκού ανακτόρου στο παρακάτω απόσπασμα της Οδύσσειας και ακολουθήστε τα βήματα της Αθηνάς στην **κάτοψη του ομηρικού ανακτόρου** που σας παρατίθεται:
- Να καταγράψετε τα σκεύη/έπιπλα που αναφέρονται και τη χρήση τους.

α (116-161)

...και βρέθηκε μεμιάς στον δήμο της Ιθάκης, να στέκει στην **εξώθυρα** του Οδυσσέα, πατώντας **το κατώφλι της αυλής του**. Με το χαλκίο κοντάρι της στο χέρι, επήρε τη μορφή ενός ξένου· κι ολόιδια με τον Μέντη, άρχοντα των Ταφίων, έπεσε πάνω στους αγέρωχους μνηστήρες· που εκεί, **μπροστά στις πύλες του σπιτιού**, έβρισκαν ευχαρίστηση παίζοντας τους πεσσούς, σε τομάρια βοδιών καθισμένοι, που τα σφάζαν οι ίδιοι. Κήρυκες και παιδόπουλα πρόθυμα τους υπηρετούσαν: άλλοι να σμίγουν σε κρατήρες με νερό κρασί, άλλοι να πλένουν τα τραπέζια με σφουγγάρια τρυπητά και να τα στήνουν, κάποιοι να κομματιάζουν άφθονα τα κρέατα...

...«Ἐένε μου, καλωσόρισες, ἔλα να σε φιλέψουμε κι αφού το δείπνο μας χορτάσεις, τότε μας λες τον λόγο της επίσκεψής σου.» Εἶπε και τράβηξε μπροστά· ἡ Αθηνά Παλλάδα, λάμποντας τα μάτια, ακολουθοῦσε, κι οἱ δυο τους μπήκαν **στο μεγάλο δῶμα**. Το δῶρο της μετέφερε, για να το στήσει **σε ψηλή κολόνα**, το ἔβαλε μέσα στην καλοζυσμένη θήκη, ὅπου και τ' ἄλλα δῶρατα περίμεναν, ἀνεργα και πολλά, του καρτερόψυχου Οδυσσέα. Ὑστερα την οδήγησε **σε θρόνο** να καθίσει, λεπτορρημένο κι ὁμορφο, πάνω του απλώνοντας ὑφασμα μαλακό, και στήριγμα στα πόδια της ἔσυρε το σκαμνί...

α (364-371): Τώρα ακολουθήστε τα βήματα της Πηνελόπης.

Τότε **από το υπερώο ψηλά** συνάκουσε το θείο τραγούδι, και την άγγιξε, του Ικαρίου η κόρη, η Πηνελόπη, σκεφτική και φρόνιμη: **από τον θάλαμό της** κατεβαίνει **την ψηλή του σκάλα**: δεν ήταν μόνη, τη συνόδευαν οι δυο της βάγιες. Κι όταν κοντά με τους μνηστήρες βρέθηκε, η θεία γυναίκα, στήθηκε **στην κολόνα** εκείνη που κρατεί στερεή τη στέγη, τη λαμπερή μαντίλα της τραβώντας γύρω στα μάγουλά της...

ΤΟ ΟΜΗΡΙΚΟ ΑΝΑΚΤΟΡΟ



σημεία όρος

α,β. εξώθυρα
γ. στοά (αυλής)
δ. πρόθυρο (μεγάρου)
ε. στοά (μεγάρου)
ζ. παχί
η. διάδρομος
θ. θάλαμος

1. πέτρες λαξευτές
2. κολόνες
3. βιβάς του Δία
4. σκάλες
5. εστία
6. σκάλα εσωτερική

Με τη διαγράμμιση δηλώνονται οι χώροι του επάνω ορόφου, οι οποίοι κανονικά δε θα εμφανίζονταν σε μια κάτοψη.

(Το διαγράμμα βασίζεται στο σχέδιο που παραθέτει ο W. W. Merry στη σ. 18 του βου τόμου της έκδοσης του Homer Odysseus).

- Ελέγξτε τις γνώσεις σας στο **φωτόδεντρο**, σέροντας με το ποντίκι σας τον σωστό αριθμό μπροστά από κάθε μέρος του ανακτόρου.

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/6693>

(απαιτείται adobe flash player)



Διαδικτυακή βιβλιογραφία

□ Κυκλαδικός πολιτισμός

1. Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης <https://cycladic.gr/page/kikladiki-techni#>
2. «Ένα ποίημα βίντεο» <https://www.youtube.com/watch?v=erl8R-LfHIg>
3. «Κυκλαδική κοινωνία 5000 χρόνια πριν» https://www.youtube.com/watch?v=f_66hPMuACk
4. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο https://www.namuseum.gr/permanent_exhibition/kykladikes-archaiotites/
5. Νάγια Οικονομίδου, «Κυκλαδική τέχνη και σύγχρονη αφηρημένη τέχνη» <http://gym-ag-athanasios-lem.schools.ac.cy/data/uploads/ergasies-mathiton/kukladik-tcne-kai-sgcrone-aperemne-tcne.pdf>
6. Αποστόλης Κ. Κωνσταντίνου, «Τα κυκλαδικά ειδώλια εμπνέουν τη μοντέρνα τέχνη» <https://www.lectores.gr>

□ Μινωικός πολιτισμός

1. Το ανάκτορο της Κνωσού, τρισδιάστατη αναπαράσταση

<https://www.youtube.com/watch?v=8NLIItgg7IU>

2. Κνωσός-Μυθολογία – Ιστορία

<https://www.youtube.com/watch?v=1MPvIzD1GIQ>

3. Ο δίσκος της Φαιστού – γραφή: https://www.youtube.com/watch?v=MYerL_HQrMU

4. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/achievements/index.html>

5. «Η θρησκεία στη μινωική Κρήτη» <https://www.youtube.com/watch?v=b3WLglnrytI>

6. Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου <http://odysseus.culture.gr>

7. ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ, «Ταυροκαθάψια-Μινωική Κρήτη 1600 π.Χ.»

<https://www.logiosermis.net/2013/12/1600.html#.X058K3kzbIV>

□ Μυκηναϊκός πολιτισμός

1. «Μυκηναϊκός πολιτισμός, ο πολιτισμός των ηρώων»

<https://www.youtube.com/watch?v=q1sSkUyEcrM>

2. Φωτόδεντρο

<http://photodentro.edu.gr/v/item/video/8522/517>

3. «Γραμμική Β', οδηγίες για μαθητευόμενους γραφείς»

<http://mycenaeancivilization.weebly.com/gammarhoalphamumuiotakappaeta-beta900.html>

4. Αρχαιολογικό Μουσείο Θηβών, ψηφιακή εφαρμογή

<http://games.mthv.gr/mth-names>

5. «Το μείδισμα της Μυκηναϊας»

<https://www.archaiologia.gr/blog/2011/01/25/%CF%84%CE%BF->

[%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CE%BC%CE%B1-](https://www.archaiologia.gr/blog/2011/01/25/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CE%BC%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CE%B1%CF%82/)

[%CF%84%CE%B7%CF%82-](https://www.archaiologia.gr/blog/2011/01/25/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CE%BC%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CE%B1%CF%82/)

[%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CE%B1%CF%82/](https://www.archaiologia.gr/blog/2011/01/25/%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AF%CE%B1%CE%BC%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BC%CF%85%CE%BA%CE%B7%CE%BD%CE%B1%CE%AF%CE%B1%CF%82/)

□ Μυκηναϊκός πολιτισμός

6. «Η Μυκηναϊκή τοιχογραφία. Μελέτη περίπτωσης: Η Μυκηναία.»

<https://docplayer.gr/1400572-I-mykinaiki-toihografia-meleti-periptosis-h-mykinaia-syghrones-ypologistikes-methodoi-epexergasias-kai-apokatastasis-proistorikis-toihografias.html>

7. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

<https://www.namuseum.gr/collection/sylogi-mykinaikon-archaiotiton/>

8. Φωτόδεντρο

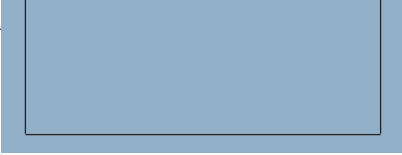
<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/6693>

9. Μυκηναϊκό ανάκτορο, 3D αναπαράσταση

<https://www.youtube.com/watch?v=8NLIItgg7IU>

10. Οι Μυκήνες σήμερα: <https://www.youtube.com/watch?v=9tyh569zqzg>

https://www.youtube.com/watch?v=xx_66wuam1o (λήψη από drone)



Σας ευχαριστώ για την όμορφη παρέα!

Μαρία Σταμάτογλου, ΠΕ02

2^ο Γυμνάσιο Καλλιθέας